

„Jeden ročník je přibližně sto tisíc dětí, když se pustí do systému, vždy to nějaký vliv mít bude. Na druhou stranu kdyby se chovaly zodpovědněji zejména kancelářské firmy, které ještě zdaleka nemají tolik lidí na home office, bylo by možné vrátit do škol první a druhé třídy za určitých režimových podmínek. Všechny společenské náklady teď nesou děti a mladiství, což považují za naprosto neakceptovatelné,“ řekl ještě před oznámením vlády, že se 1. a 2. třídy vrátí do škol, v [rozhovoru pro Český rozhlas Plus matematik René Levínský](#).

Krátce

- Od středy se vrací do škol 1. a 2. třídy, zbytek žáků základních škol by je mohl následovat o týden později.** „Můžeme oznámit dobrou zprávu, že 18. listopadu se do našich škol vrací zpět žáci prvních a druhých ročníků, vrací se žáci přípravných tříd základních škol a vrací se také žáci škol speciálních,“ citoval [web seznamzpravy.cz ve středu ministra Roberta Plagu](#), ten to oznámil [také na svém twitteru](#). „Děti z různých tříd by se ale podle ministra neměly potkávat,“ věnuje se podmínkám, za nichž budou školy fungovat, [web irozhlas.cz](#). Rychlost otevírání škol se má řídit podle protiepidemiologického systému (PES), který na konci týdne představil ministr zdravotnictví Blatný. „Při zlepšení epidemie na čtvrtou úroveň z pěti by se do škol mohl vrátit zbytek prvního stupně a na druhém stupni by se třídy po týdnech střídaly,“ [interpretuje dopady zavedení PES na školy irozhlas.cz](#). Na stupni 4 podle protiepidemiologického systému je Česko [podle seznamzpravy.cz již dnes](#). Pokud to vydrží, měl by se tak od 23. listopadu prezenčně učit celý první stupeň a žáci 2. stupně by měli mít střídavou výuku. „Výjimka se musí týkat poslepu ročníků, v tomto případě devátých tříd. Takový je náš cíl, který, pevně věřím, bude potvrzen ministerstvem zdravotnictví. U nich by měla probíhat výuka prezenčně, protože tam je ztráta v přípravě na přijímací zkoušky i s přihlédnutím k minulému pololetí poměrně velká,“ [řekl Robert Plaga v rozhovoru s Jiřím Machem](#) (novinky.cz).
- Provoz jídelen a ochranné pomůcky pro učitele. Co ještě je třeba dotáhnout před otevřením škol?** „Ne vše je promyšleno a připraveno do detailů. Stát nebude učitelům opatřovat žádné další respirátory nebo ochranné pomůcky, podle Plagy jde o úkol zřizovatelů. Velkou neznámou bude přístup hygienických stanic k tomu, jak naložit se třídami, kde se nákaza objeví. Dosavadní praxe ukázala velké rozdíly v tom, jak jednotlivé krajské hygieny koronavirus ve třídách vyhodnocovaly,“ [komentuje na respekt.cz postup při otevírání škol Jiří Nádoba](#). Otázky, se kterými se na konci týdne potýkali ředitelé škol, ale také rodiče, [shrnuje Anna Brzybohatá](#) (idnes.cz). „Všichni žádají, aby bylo zajištěno dobrovolné a bezplatné testování pedagogických pracovníků, žádné informace, jestli budou testováni, ale nemají,“ [interpretuje názory zástupců školských organizací v DVTV](#) bývalá ministryně Kateřina Valachová.
- „Zavření škol je pravděpodobně velmi účinný krok, ale také nejdražší. A to jak ekonomicky, tak sociálně a lidsky,“ řekl prorektor Univerzity Karlovy Jan Konvalinka v rozhovoru pro Český rozhlas.** Co si myslí o otevření škol se média ptala řady expertů. [Daniel Münich je přesvědčen](#), že zhruba třetina žáků školní výpadek nedožene a že to ovlivní jejich budoucí příjmy. Návrat považuje za nutný, bezpodmínečně se ale „musí snížit počet nakažených, aby bylo možné využít trasovací kapacity směrem k dětem, které jsou často bezpříznakové.“ (irozhlas.cz) Testování a trasování považuje za slabinu současných opatření také [epidemiolog Petr Smejkal z pražského IKEM](#) (novinky.cz). Viroložka Ruth Tachezy z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR [by děti nechala doma až do ledna](#) (idnes.cz).
- Pro znevýhodněné děti bude ještě těžší než jindy uspět v přijímacích zkouškách.** „Na jaře jsemrazil myšlenku, že je to pro děti blbě, ale pro všechny stejné. Teď se bohužel ukazuje, že to není stejné. Protože jsou velké rozdíly mezi tím, jak výuku jednotlivé školy pojal,“ řekl v pořadu [Zaostřeno Českého rozhlasu](#) předseda Asociace ředitelů základních škol Michal Černý.
- V neděli uplynulo 350 let od smrti Jana Amose Komenského, zemřel 15. listopadu 1670.** V rozhovoru s Evou Presovou [vysvětluje komeniolog Vladimír Urbánek](#) původ slovního spojení „škola hrou“ a shrnuje také, proč má Komenského pedagogika co říci současným učitelům (lidovky.cz). Jeho životní osudy připomněl [v podcastu Českého rozhlasu Plus Petr Zemek](#) z Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Maraton čtení z Komenského děl v 17 jazycích [připomněl seznamzpravy.cz](#). „Jeho tak ceněná pedagogika stála pevně v tomto teologicko-intelektuálním konceptu. Pokud tuto vrstvu odstraníme, pak už necitujeme původního, ale přepracovaného Komenského,“ [upozorňuje Tomáš Havelka z Filozofického ústavu Akademie věd na ukotvení Komenského myšlenek v kontextu 17. století](#) (novinky.cz). Český rozhlas připravil k výročí Komenského [komorní drama Švédská cena míru s Viktorem Preissem v hlavní roli](#).
- Škola propustila učitelku němčiny, protože se na škole němčina přestala učit. Podle soudu na to neměla právo.** „Žalobkyně měla v pracovní smlouvě uvedeno, že pracuje jako učitelka všeobecně vzdělávacích předmětů, žalobkyně byla oprávněna v rámci své odborné kvalifikace (byť „bez aprobace“) vyučovat jakýkoliv všeobecně vzdělávací předmět,“ cituje [web seznamzpravy.cz z rozhodnutí soudu](#).
- Návrh zákona o dětských skupinách se zasekl ve sněmovně, financování z evropských fondů končí už příští rok, upozorňuje Tereza Beránková na irozhlas.cz.** Návrh zákona má přitom několik sporných míst. Dětské skupiny přejmenované na jesle by měly být nově určeny pro děti od tří let, provozovatelům se nelíbí ani nejisté financování. „Stát jim sice bude přispívat 7,5 až 10 000 korun měsíčně na každé dítě, příspěvek ale bude každý rok nově schvalovat vláda,“ píše se v článku.
- „Z výzkumů víme, že když děti nejsou v pohodě, je velmi těžké je něco naučit,“ říká v rozhovoru s Markétou Hronovou Olli-Pekka Heinonen,** bývalý finský ministr školství a od roku 2016 generální ředitel Finské národní agentury pro vzdělávání, který na začátku listopadu vystoupil na konferenci Úspěch pro každého žáka. „Důležitá je radost z učení. Ale pozor, rozhodně to neznamená, že tím rezignujeme na vysoké ambice ve vzdělávání. Tyhle dvě věci si neodporují, naopak podporují jedna druhou,“ pokračuje Olli-Pekka Heinonen.

V souvislostech

NA ČEM STOJÍ ÚSPĚCH ŠKOLSKÝCH REFORM VE FINSKU A V ONTARIU? KONFERENCE ÚSPĚCH PRO KAŽDÉHO ŽÁKA NABÍDLA DVĚ VÝJIMEČNÉ PŘEDNÁŠKY

Na online konferenci Úspěch pro každého žáka promluvil emeritní profesora Boston College Andy Hargreaves a bývalý finský ministr školství Olli-Pekka Heinonen, dvě osobnosti, které stojí za úspěšnými reformami školství. Andy Hargreaves se podílel na zavádění principu „leading from the middle“ například v Ontariu, ve Skotsku nebo ve Walesu. Ve své přednášce pojmenoval limity řízení školského systému „shora“ a pojmenoval také problémy, které vznikají tam, kde je mezi školami a centrem příliš velké vakuum, stejně jako je tomu i v Česku. To podle něj vytváří konkurenční prostředí mezi jednotlivými školami, které bojují o žáka, a není jednoduché nastavit společný směr. Podrobněji Hargreaves promluvil o zkušenostech se zaváděním tzv. středního článku řízení v Ontariu, které se rozhodlo k výrazné reformě školského systému v roce 2009. „Shora odvedli dobrou práci při nastavování strategie, odpovědnost za změny ale vláda dala školním distriktům, které ji mohly přizpůsobit místním podmínkám,“ říká Hargreaves a zdůrazňuje vladání důvěry mezi jednotlivými aktéry, kteří se na změně podíleli. Cílem, které si ontarijská vláda vytýkla, byla vedle zvýšení čtenářské nebo matematické gramotnosti také inkluze dětí ze stále heterogennější společnosti.

„Jednotlivé školní obvody mohly samostatně přejímat iniciativu, místo aby jen implementovaly myšlenky někoho jiného, s tím také přejímaly odpovědnost za úspěch,“ vysvětluje Hargreaves.

Olli-Pekka Heinonen promluvil o principech, na kterých staví finský vzdělávací systém. „My ve Finsku říkáme, že všechny naše školy jsou dobré školy. Nezáleží na tom, kde ve Finsku nebo kde ve městě se rodina usadí. Nejbližší škola je dobrá škola,“ zdůrazňoval důležitost důvěry ve vzdělávání ze strany společnosti i vzájemnou důvěru mezi jednotlivými profesionály, kteří ve školství působí.

„Důvěra ve vzdělávání znamená mnoho věcí. Znamená to například, že každý člen společnosti důvěřuje tomu, že na vzdělání může povstavit svou vlastní budoucnost,“ řekl bývalý finský ministr školství.

To je možné i díky tomu, že finské školství nejsou jako v Česku, kdy člověk změní své dřívější rozhodnutí. „Odborné střední školy nejsou u nás stejně populární jako všeobecně zaměřené školy, zřejmě i díky tomu, že po střední odborné škole mohou žáci bez překážek pokračovat na univerzitu,“ vysvětluje Heinonen.

Na závěr své přednášky se Olli-Pekka Heinonen zamyslel nad otázkou, jak vzdělávat pro budoucnost, kterou nikdo neumí předvídat – tak jako například nebylo možné předvídat pandemii koronaviru: „Předáváme budoucí generaci, co považuje naše generace za hodnotné, i když to, co je hodnotné, se neustále proměňuje.“ Při hledání odpovědi na tuto otázku je podle něj nutné brát do úvahy, že vzdělávací potřeby jednotlivých dětí se stále více liší. „Už také lépe chápeme, že necítí-li se žáci při výuce dobře, nic se nenaučí,“ zdůraznil na závěr své přednášky význam wellbeingu pro vzdělávání.

Záznam přednášek Andyho Hargreaves a Olli-Pekka Heinonena je k [dispozici zde](#). Na stejném místě najdete také přednášky Miroslava Hřebeckého (EDUin) a Silvie Pýchové (SKAV) věnující se aktuálním výzvám pro české školství.

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUKalendáře](#))

26. 11., 9.00, online, [konference Nezastupitelný zástupce](#)

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT